

علوم انسانی کنونی با مسائل جامعه ما بیگانه است

دکتر صادق کوشکی با اشاره به اینکه بخش اعظم علوم انسانی در کشور ما کاملاً وارداتی است گفت: علوم انسانی ای که در کشور ما رایج است، جز یک حوزه محدودی از علم الهیات و علوم حقوق، تقریباً نسبت و سنخیتی با واقعیت های جامعه ما ندارد و پاسخگوی نیازهای جامعه ما نیست.

دکتر صادق کوشکی با اشاره به اینکه بخش اعظم علوم انسانی در کشور ما کاملاً وارداتی است گفت: علوم انسانی ای که در کشور ما رایج است، جز یک حوزه محدودی از علم الهیات و علوم حقوق، تقریباً نسبت و سنخیتی با واقعیت های جامعه ما ندارد و پاسخگوی نیازهای جامعه ما نیست.

دکتر صادق کوشکی استاد عوم سیاسی دانشگاه تهران در خصوص لزوم تحوّل علوم انسانی در کشور ما به خبرنگار مهر گفت: علوم انسانی فعلی در تمدن غرب راهگشا بوده و مسئله حل کرده و بسیار مفید واقع شده و در تمدن غرب مادر تمدن سازی بوده است. اما در جامعه ما چنین نبوده چون علوم انسانی مختص سوالات و نیازهای جامعه ما تعریف و تدوین نشده است. بخش اعظم علوم انسانی در کشور ما کاملاً وارداتی است.

وی افزود: طبیعی است که به علوم انسانی ای نیاز داریم که پاسخگوی نیازها و مشکلات امروز جامعه ما باشد و کاربردی باشد یعنی مخصوص به نیازها و حل مشکلات جامعه ما باشد. از این رو ناگزیریم علوم انسانی بومی تولید کنیم.

مؤلف کتاب "هویت و الگو" در پاسخ به اینکه آیا این علوم انسانی را باید از اندیشه های علما و فیلسوفان قدیم کشف کنیم گفت: نیازهای جامعه ما الزماً پاسخ در تولیدات اندیشه فیلسوفان و علما قدیم نیست. بلکه امروزه ما با مشکلات حوزه جامعه شناختی روبرو هستیم و اینکه آسیبهای امروزی جامعه را می خواهیم چگونه سامان دهیم.

وی افزود: معضل امروز جامعه ما در مسائل مربوط به جامعه شناختی است. مثلاً دستگاه قضایی، نیروی انتظامی در کشور با مسئله ای بنام بذهکاران نوجوان روبرو است. باید ریشه یابی شود بزهکاری نوجوانان چرا ایجاد می شود؟ و چگونه می شود با آن مقابله کرد؟ کوشکی در رابطه با دوباره نگری در علوم انسانی گفت: علوم انسانی که از آن سخن می گوئیم علومی چون روانشناسی علوم سیاسی، مدیریت و سایر علوم که به عنوان علوم سیاسی می شناسیم و می نامیم را در بر می گیرد.

وی تصریح کرد: از جمله این مشکلات می توان به مشکلات حوزه علوم سیاسی، روابط بین الملل و مباحث منطقه ای و هویتی نیز اشاره کرد. جامعه ما به علوم انسانی ای نیاز دارد که دقیقاً پاسخگوی جامعه باشد، فایده داشته باشد و مسئله حل کند.

وی در خصوص اینکه راهکار حل این مشکل چیست بیان کرد: باید پژوهشگران علوم انسانی در مبنای که در جامعه ما شناخته شده است و راهگشا است یعنی مبانی اعتقادی به یک توافق و اجماع نظر برسند. بر آن مبنا شروع به پژوهش کرده و مسائل واقعی جامعه را بیابند و در مورد آن پژوهش وریشه یابی کنند. بر اساس آن مبانی اعتقادی می شود به تشخیص راه حل رسید. در این فرآیند، علوم انسانی بومی و کاربردی است.

کوشکی در خصوص اینکه رشته روابط بین الملل که در کشور وجود دارد و علمی میان رشته ای است تا چه حد بومی است گفت: رشته روابط بین المللی که در ایران وجود دارد صرفاً محفوظات و مباحث انتزاعی کاملاً غیر کاربردی است که بود و نبودش هیچ تأثیر واقعی در مسائل کاربردی جامعه ندارد. روابط بین المللی که ما در ایران داریم یک علم صد درصد آمریکایی کانادایی است. این علم برای جوامع علمی آمریکا و کانادا کاملاً مفید بوده است. ولی در جامعه ما کاربردی ندارد. چون مفاهیم و ابزارهایش در کشور ما موجود نیست و عملاً هیچ مشکلی از مشکلات جامعه ما را حل نمی کند.